

Spis treści

Lista map	9
Podziękowania	11
Przedmowa autora	13
Przedmowa wydawcy (wydania irlandzkiego)	17
Zarys wydarzeń	21
Wstęp	29
1. Początki historii Irlandii	37
Chrześcijaństwo w Galii	38
Chrześcijaństwo w Brytanii	40
Kierunki konwersji	42
Palladiusz i misja z Rzymu	45
Patryk	48
Pierwsi chrześcijanie	53
Metody konwersji	56
Chrześcijaństwo i kamienie ogamiczne	61
Religia, nazwy i słowa	64
2. Królestwa, ludy i polityka, 400–800	70
Dawne grupy ludnościowe	71
Saga i historia	74
Królestwo ludu Ulaid	78
Bitwa pod Móin Dairi Lothair	80
Królestwo Leinsteru	83
Królowie i święci	86
Królestwo Munsteru	90
Grupy ludnościowe wczesnego Munsteru	91
Królestwo Connaughtu	93

3. Królowie i monarchia	97
Królewska sukcesja	99
<i>Tánaise ríg</i> – prawowity następca?	101
Procedury wybierania królów	105
Dom królewski	107
Dom zwyczajny	110
Królewski mir	111
Królewska prawda	114
<i>Rechtge, cáin</i> i królewskie prawo	116
4. Ziemia, osadnictwo, gospodarka	124
Średniowieczny krajobraz	124
Ziemia a prawo	128
Rolnictwo	130
Młyny	138
Żywnienie	145
Pszczelarstwo	149
Populacja	151
5. Prawo, rodzina, wspólnota	154
Prawo – „narodowe” czy „terytorialne”?	156
Prawa oraz instytucje	157
Natura i teksty prawa staroirlandzkiego	159
Ewolucja, „jednolitość” i „niezmiennność” prawa	162
Pierwsze szkoły prawne	167
Prawo rzymskie i prawo barbarzyńskie	167
Wpływ Kościoła na prawo wizygockie	169
Wpływ Kościoła na prawo brehońskie	170
Kobiety: małżeństwo, prawo i własność	173
Małżeństwo i rozwód	176
Status prawny kobiet	178
Kobiety, dzieci, rodzina	181
Gwarancje	183
Prawo: funkcje i działanie	185
Klientelizm a standardy życia	191
Rodzina, krewni, ziemia	193
Współpraca w rolnictwie	194

6. Konsolidacja Kościoła	197
Kościół gallikański w IV i V stuleciu	198
Transformacja? Organizacja?	199
List Cummiana	202
Roszczenia kościoła w Armagh	206
Armagh i Sletty	207
Opozycja do Armagh	210
Autorytet we wczesnym Kościele irlandzkim	212
Kościoły własnościowe	213
7. Pierwsze szkoły chrześcijańskie	221
Rzymskie pismo i irlandzkie księgi	221
Początki piśmiennictwa w Irlandii	224
Wpływy brytyjskie	225
Nauka łaciny	227
Kolumban i jego nauczyciele	229
Szkoly klasztorne	231
Skrybowie i kaligrafowie	235
Gramatyki i gramatycy	237
Reputacja szkół irlandzkich	241
Łacina i język wernakularny	244
Księgi uczonych	248
8. „Złoty wiek”	251
Reguły klasztorne i penitencjały	252
Kolumban, literat	255
Kontrowersje	256
Dwujęzyczność – teksty i glosy	259
Interpretacje Biblii	262
<i>Hisperica Famina</i>	264
Hagiografia	265
Rozkwit hiberno-łaciny	268
Wpływy hiszpańskie	272
Poezja hiberno-łacińska	273
Rozbieżne glosy	281
Wędrowni uczeni	282
Seduliusz Szkot i Jan Eriugena	285
Gasnąca gwiazda – wiek X i później	291

9. Wiek Wikingów	296
Pierwsze ataki Wikingów – dwie fazy	298
Pierwsze longforty	301
Wcześniejsze najazdy?	303
Charakter wpływów wikińskich	304
Świadectwa archeologiczne – Dublin	306
Z kontynentu na zachód	309
Irlandczycy zwycięzcy, Irlandczycy w niewoli	313
Danowie, Norwegowie, Irlandczycy i Brytowie	317
Wikingowie dublińscy w latach 873–902	321
Opuszczenie i odzyskanie Dublina	322
Drugie zasiedlenie Dublina	324
Dokonania Wikingów	329
Bitwa pod Clontarf	335
Wpływy wikińskie po roku 1014	338
Wpływy gospodarcze i kulturowe	339
10. Irlandia w latach 1014–1200	342
Rządź, Brytanio!	342
Nowi królowie po bitwie pod Clontarf	344
Turlough O'Brien	347
Muirchertach O'Brien	350
Turlough O'Connor	354
Muirchertach Mac Loughlin	356
Diarmait Mac Murrough	358
Anglo-Normanowie i Henryk II	360
Upadek Ruaidríego Ua Conchobair	364
Nieunikniony triumf Anglo-Normanów?	364
Feudalizacja Irlandii po roku 1000	365
Słownik wyrazów irlandzkich, nordyckich, łacińskich i angielskich	369
Mapy	379
Drzewa genealogiczne	382
Przewodnik po literaturze	385
Skróty	393
Bibliografia	395
Indeks	423